

Muujintii Ciise Masiix - Lambar Laba Iyo Toban

Laba Tijaabo

Jeff Pippenger

2023-11-07

Waxa aynu ku jirnaa geeddi-socodka ka-fiirsashada Muujintii cutubyada kow iyo tobnaad ilaa saddex iyo tobnaad, halkaas oo aynu ka helayno dhammaan kuwa iska soo horjeeda ee dagaalka ugu dambeeya ee muddada tijaabada ee muranka weyn, kaas oo ka dhaca goobta dagaalka ee samada kowaad. Kuwa iska soo horjeedaa waa boqolka afartan iyo afarta kun iyo dadkii badnaa ee ka soo baxa Baabuloon oo ah ciidan labaad, kuwaas oo ka soo horjeeda Qaramada Midoobay, Kaniisadda Kaatooligga, Maraykanka iyo Shayddaanka laftiisa. Boqolka afartan iyo afarta kun iyo dadkii badnaa waa ciidanka Ilaah, iyagoo matalaya fariinta malaa'igta saddexaad, waxaana labada dhinac ee dagaalkaba sidoo kale la hor keenaa ciidanka xukunka Ilaah, kaas oo aan lagu matalin malaa'igta saddexaad, balse lagu matalo hoogga saddexaad.

Si loo aqoonsado sifooyin gaar ah oo gacan ka geystay dilkii geesihii Jamhuuriga iyo Borotestaanka sannadkii 2020, waxaan doonaynaa inaan aqoonsanno sifooyin nebiyadeed oo ka muuqda dagaalka aadanaha ee samada koowaad, laga bilaabo sharciga Axadda ilaa Miikaa'iil istaago. Taariikhdaas dunida oo dhan ayaa lagu qasbaa inay taagto sanamkii bahalka. Taariikhdaas waa ku celcelin taariikhda Maraykanka laga soo bilaabo Sebtembar 11, 2001, ilaa sharciga Axadda ee dhawaan imanaya, kaas oo kala qaybiya labadaas taariikhood ee isbarbar socda. Maaddaama ay yihiin taariikho isbarbar socda, labaduba waxay markhaati u yihiin taariikhda kale. Waxa ka dhaca mid ka mid ah taariikhahaas, sidoo kale waxa uu ka dhici doonaa ta kale. Waa taariikhda labaad tan diiradda lagu saarayo Muujintii cutubyada laba iyo tobnaad iyo saddex iyo tobnaad, waxaana ujeedadeennu tahay inaan fahanno markhaatiga labaad, si aan iftiin nebiyadeed ugu iftiiminno taariikhda koowaad, taas oo haatan ku dhow inay dhammaato.

Saddexda quwadood ee dunida u horseeda Armageddoon waxaa lagu matalay cutubyada laba iyo tobnaad iyo saddex iyo tobnaad. Awoodda bahalka weyn ayaa marka hore la xusaa.

Markaas waxaa samada ka muuqday calaamo kale oo yaab leh; oo bal eeg, masduulaag weyn oo guduudan, oo leh toddoba madax iyo toban gees, iyo toddoba taaj oo madaxyadiisa saaran. Oo dabadiisuna waxay jiidday saddex meelood meel xiddigaha samada, oo waxayna ku tuurtay dhulka; masduulaagiina wuxuu hor istaagay naagtii foosha ku dhowayd, si uu u liqo ilmihii ay dhali lahayd isla marka uu dhasho. Muujintii 12:3, 4.

Walaashay White waxay inoo sheegaysaa in masduulaagii cutubkan ku xusan uu yahay Shayddaanka, hase yeeshee macne labaad ahaan uu yahay Roomaanka jaahiliga ah. Shayddaanka iyo Roomaanka jaahiliga ahuba labaduba waxay astaan u yihiin Qaramada Midoobay. Tobanka gees ee bahalkau waxay matalaan isbahaysiga sharka ah ee tobanka boqor ee Muujintii toddoba iyo tobnaad. Tobankaas boqor waxaa lagu matalay Muujintii toddoba iyo tobnaad, halkaasna waxaa lagu aqoonsaday inay yihiin boqortooyada toddobaad ee sii sheegidda Kitaabka Quduuska ah. Bahalka waxaa lagu sawiray isagoo leh toddoba madax oo ay saaran yihiin toddoba taaj, taas oo ku

calaamadaynaysa inuu yahay boqortooyada toddobaad ee sii sheegidda Kitaabka Quduuska ah. Daanyeel laba waxaa loogu matalay inay yihiin Giriigga ruuxiga ah, sidoo kalena waxay yihiin Axaab ee markhaatiga Buur Karmel, oo iyaguna waa tobanka cadow ee Sabuurrada saddex iyo siddeetan.

Awoodda labaad ee cadowga oo dhulka jooga ee lagu sheegay Muujintii cutubyada laba iyo tobnaad iyo saddex iyo tobnaad, waa bahalka badda ka soo baxa, kaas oo Sister White si toos ah ugu aqoonsatay Kaatooligga.

Oo waxaan istaagay cammuudda badda dusheedii, oo waxaan arkay bahal ka soo baxaya badda, isagoo leh toddoba madax iyo toban gees, geesihiisana waxaa saarnaa toban taaj, madaxyadiisana waxaa ku qornaa magaca cayda. Bahalkii aan arkayna wuxuu u ekaa shabeel; cagihisuna waxay ahaayeen sida cagaha orso, afkiisuna sida afka libaax; oo masduulaagiina wuxuu siiyey xooggiisii, carshigiisii, iyo amar weyn. Oo waxaan arkay mid ka mid ah madaxyadiisii oo moodda in lagu dhaawacay ilaa dhimasho; dhaawiciisii dhimashada lahaana waa la bogsiiyey; dunidii oo dhammuna waxay la yaabtay bahalkii oo raacday. Muujintii 13:1–3.

Yaxanaa wuxuu taagnaa xeebta badda aayadda koowaad, wuxuuna arkay bahal badda ka soo baxaya; dabadeedna wuxuu arkay bahal dhulka ka soo baxaya. Walaashii White waxay caddaynaysaa in wakhtiga uu Yaxanaa arkay labadaas bahal uu ahaa 1798, waayo taas waxay ahayd sannadkii baabanimadu “xooggeedii laga qaaday,” sidaas darteedna ay ku heshay nabar dilaa ah oo ugu dambayntii bogsan lahaa.

“Waqtigii Baabasiyeedka, markii xooggiisii laga qaaday, lagu qasbay inuu ka joogsado cadaadiska, Yooxanaa wuxuu arkay awood cusub oo soo kacaysa si ay ugu celceliso codkii masduulaagga, una sii waddo isla hawshii arxan darrada iyo cayda badnayd. Awooddan, oo ah tii ugu dambaysay ee la dagaallami doonta kiniisadda iyo sharciga Ilaah, waxaa lagu matalay bahal leh geeso u eg kuwa wan yar. Bahalladii ka horreeyey waxay ka soo kaceen badda; laakiin kanu wuxuu ka soo baxay dhulka, taas oo muujinaysa koritaan nabdoon oo ummadda uu astaan u ahaa—Maraykanka.” Signs of the Times, February 8, 1910.

Yooxanaa wuxuu dib ugu milicsanayaa taariikhda marka uu arko bahalka badda ka soo baxay, kaas oo ah baabanimada. Isagoo taariikhda hore u eegaya, wuxuu arkaa bahalka dhulka ka soo baxay, kaas oo ah Maraykanka. Tani waa sababta bahalka badda ka soo baxay nebiyad ahaan loogu qaabeeyey sida uu yahay. Marka dib looga eego 1798, Yooxanaa wuxuu marka hore arkaa “toddoba madax iyo toban gees,” taas oo calaamadaynaysa barta taariikhda ee saddex ka mid ah geesihii la rujiyey si meel loogu bannaysto geeskii weynaa ee baabanimada, kaas oo ku hadlay waxyaalo waaweyn.

Markaasaan garan lahaa runta bahalkii afraad, kaasoo ka duwanaa kuwii kale oo dhan, aad iyo aad u cabsanaa, oo ilkihiisu bir ahaayeen, cidiyihiisuna naxaas ahaayeen; kaasoo wax liqay, jajabiyey, oo hadhaagiina cagihisa ku tuntay; iyo tobanka geesood ee madaxiisa ku yiil, iyo kii kale oo soo baxay, kaas oo hortiisa ay saddex ku dheceen; kaas oo ahaa geeskii indhaha lahaa, iyo af ku hadlaya waxyaalo aad u waaweyn, kaasoo muuqiisu ka sii adkaa saaxiibbadiis. Daniel 7:19, 20.

Ka hor intii aan la saarin saddexdaas gees ee Heruli, Ostrogoths, iyo Vandals, Roomaanka jaahilka ah waxaa lagu matalay “toban taaj.” Tobankaas taaj waxay matalaan Roomaanka jaahilka ah. Dabadeed Yooxanaa wuxuu aqoonsanayaa shabeelka Giriigga, markaas orsada Maado-Faaris, dabadeedna libaaxa Baabuloon.

Kii kowaad wuxuu la ekaa libaax, oo wuxuu lahaa baalal gorgor; waan eegayay ilaa baalashiisii la siibay, oo dhulka ayaa kor looga qaaday, waxaana lagu taagay cagaha sidii nin, qalbi binu-aadanna waa la siiyey. Oo bal eeg xayawaan kale, kii labaad, oo u ekaa orso, oo dhinac keliya ayuu isku taagay, afkiisana wuxuu ku hayay saddex feerood oo u dhexeeyey ilkihiisa; oo sidaas ayay ugu yidhaahdeen, Kac, oo hilib badan cun. Taas dabadeed waan eegay, oo bal eeg mid kale, oo u ekaa shabeel, kaasoo dhabarkiisa ku lahaa afar baal oo shimbir; xayawaankuna wuxuu kaloo lahaa afar madax; oo xukun baa la siiyey. Daanyeel 7:4–6.

Ma jiro hal walba oo ka mid ah Kaatooligga oo Masiixi ah, oo bahalkii badda ka soo baxayuna wuxuu metelaa isu-geynta dhammaan boqortooyooyinkii hore ee jaahiliga ahaa ee waxsii sheegidda Kitaabka Quduuska ah. Bahalka badda ka soo baxaya waxaa loo soo bandhigay si ka soo horjeedda kala-horraynta taariikheed, waayo Yooxanaa wuxuu dib u eegayaa taariikhda. Marka hore wuxuu arkay awooddii la aasaasay markii saddexdii gees la rujiyey—baabbanimada. Dabadeed wuxuu arkay toban gees oo leh toban taaj—Roomaankii jaahiliga ahaa. Markaas wuxuu arkay shabeelkii—Giriigga. Dabadeed wuxuu arkay orsigii—Maado-Faaris. Ugu dambayntiina wuxuu arkay libaaxii—Baabuloon. Sharaxaadda bahalka badda ka soo baxaya waxay ka kooban tahay xubno ka imanaya mid kasta oo ka mid ah boqortooyooyinkii jaahiliga ahaa ee ka horreeyey, sharaxaadduna waxay caddaynaysaa in baabbanimadu tahay isku-dar ka kooban nooc kasta oo jaahilnimo ah oo ka jiray taariikhda kitaabiga ah. Ma jiro hal walba oo ka mid ah Kaatooligga oo Masiixi ah. Wax kasta oo Kaatooligga ku dhex muuqan kara inay Masiixi yihiin waa been-abuur.

Buur Karmel, markii Eliyaah uu la dagaallamay nebiyadii Yesebeel iyo ninkeedii riddada galay, Yesebeel waxay ku soo hadhay gurigeedii Samaariya. Dhilladii Turos waa la illoobaa inta lagu jiro taariikhda bahalka dhulka ee labada gees leh. Yesebeel mar walba waa la qariyaa, oo Muujintii cutubyada laba iyo tobnaad iyo saddex iyo tobnaad dunidu way ka yaabtaa iyada, laakiin iyadu laguma sawirin sidii wax lala yaabo oo samooyinka laga yaabo, sida Qaramada Midoobay, Maraykanka iyo Shaydaanka. Waxay ku soo noqotay xarunteedii taliska ee Samaariya—magaalada Rooma.

Taariikhda bahalka dhulka ayaa ah meesha lagu aqoonsado imtixaanka suuradda bahalka ee dunida oo dhan. Imtixaankaas wuxuu dhacayaa inta lagu jiro dagaalka samada kowaad. Tani waa waxa aynu doonayno in aynu halkan kaga fiirsanno. Waxaan erayga “isagu” ku beddeli doonaa “Maraykanka” aayadaha aynu hadda tixgelin doonno.

Oo waxaan arkay bahal kale oo dhulka ka soo baxaya; oo Maraykankuna wuxuu lahaa laba gees oo u eg wan, Maraykankuna wuxuu u hadlay sidii masduulaagii. Oo Maraykanku wuxuu hortiisa ku adeegsadaa xoogga oo dhan ee bahalkii hore, wuxuuna ka dhigaa dhulka iyo kuwa degganba inay caabudaan bahalkii hore, kii boogtiisii dhimashada lahayd la bogsiyey. Oo Maraykanku wuxuu sameeyaa cajaa'ibyo waaweyn, si uu dab uga soo dejiyo samada oo dhulka

ugu soo dejiyo dadka hortooda, oo wuxuu khiyaaneeyaa kuwa dhulka deggan isagoo adeegsanaya mucjisooyinkaas uu Maraykanku awoodda u lahaa inuu ku sameeyo bahalka hortiisa; isagoo ku leh kuwa dhulka deggan inay u sameeyaan bahalka sanam, kaas oo dhaawicii seefta qabay oo haddana noolaa. Oo [Maraykanka] waxaa la siiyey amar uu naf ugu geliyo sanamka bahalka, si sanamka bahalku u hadlo, oo uu sidoo kale sabab ugu noqdo in la laayo inta aan caabudin sanamka bahalka. Oo Maraykanku wuxuu ku khasbaa dhammaan, kuwa yaryar iyo kuwa waaweynba, kuwa taajiriinta ah iyo kuwa saboolka ah, kuwa xorta ah iyo kuwa addoommada ah, inay calaamad ku qaataan gacantooda midig ama fooddooda; si aan ninna u iibsana ama u iibin karin, kan mooyaane kii lahaa calaamadda, ama magaca bahalka, ama tirada magaciisa. Muujintii 13:11–17.

Muujintii cutubka saddex iyo tobnaad, masduulaagii Roomaanka jaahiliga ahi wuxuu baadarinimada siiyey saddex waxyaalood markii uu baadarinimada ku fadhiisiiyey carshiga dhulka.

Oo bahalkii aan arkayna wuxuu u ekaa shabeel, cagihisuna waxay ahaayeen sida cagaha orso, afkiisuna sida afka libaax; oo masduulaagiina wuxuu siiyey xooggiisii, carshigiisii, iyo amar weyn. Muujintii 13:2.

Tobanka boqor ee matala Roomaankii jaahilka ahaa (Faransiiska oo ah boqorka ugu horreeya tobankaas sida uu Axaab u matalo) waxay baabtiisnimada siiyeen saddex waxyaalood: xoog, kursi, iyo amar. Markii boqorkii Constantine caasimaddii ka raray magaalada Rooma ee galbeedka una raray bari, oo uu Constantinople ka dhigay caasimadda cusub ee Boqortooyada Rooma sannadkii 330, markaasaa Roomaankii jaahilka ahaa siiyey kaniisadda Rooma “kursigeeda.”

Markii Clovis, boqorkii Faransiiska (France), uu qaatay Kaatooligga oo uu bilaabay inuu la dagaallamo quwadihii ka soo horjeeday koritaanka baabbanimada ee carshiga dunida sannadkii 496, markaas Roomaankii jaahiliga ahaa ayaa baabbanimada siiyey “xooggeeda.”

Sannadkii 533, Justinian wuxuu soo saaray amar aqoonsanaya kaniisadda Rooma inay tahay madaxa dhammaan kaniisadaha, isla markaana ay tahay saxaheya bidcayaasha. Halkaas ayay awooddii Roomaankii jaahiliga ahayd loogu wareejiyey baabasiimada.

Aayadda laba iyo tobnaad, “[Maraykanku] wuxuu ku dhaqmaa awooddii oo dhan ee bahalkii kowaad hortiisa.” Awooddii uu baadarigu ku dhaqmay waxaa matalaya Clovis, kaas oo quwadiisii ciidan iyo dhaqaale u hibeeyey baadarinimada. Tani waa sababta Kaatooligga ugu yeedho Clovis “wiilka curadka ah ee kaniisadda Kaatooligga,” Faransiiskana “gabadha curadda ah ee kaniisadda Kaatooligga.” Maraykanku wuxuu baadarinimada u qaban doonaa isla hawsha wasakhda ah ee Clovis bilaabay sannadkii 496.

Awoodda Maraykanka waxaa loo adeegsan doonaa in lagu qasbo “dhulka iyo kuwa degganba inay caabudaan bahalkii hore, kaas oo nabar-kiisii dhimashada lahaa la bogsiiyey.” Maraykanku wuxuu adeegsan doonaa xooggiisa ciidan iyo dhaqaale si uu dunida oo dhan ugu qasbo inay aqbasho Axadda inay tahay maalin nasasho. Naagta dhillada ah ee Turos waxay marka hore sinaysi la geli doontaa bahalka dhulka marka sharciga Axadda ee dhowaan imanaya la soo saaro, dabadeedna way bixi doontaa oo sinaysi bay la geli doontaa boqorrada kale oo dhan ee dhulka.

Aayadda saddex iyo tobnaad, “[Maraykanku] wuxuu sameeyaa yaabab waaweyn, si uu dab samada uga soo dejiyo dhulka iyadoo dadku arkayaan.” Dabku wuxuu astaan u yahay farriin aan quduus ahayn. Afaf dab ah oo ka muuqday maalintii Bentakostiga waxay astaan u ahaayeen farriin quduus ah oo ay wehelinaysay awoodda lagu gaadhsiinayo farriintaas dunida oo dhan. Dabkan samada laga soo dejinayo ee uu keeno Maraykanku isaguna wuxuu saamayn ku yeelan doonaa quruun kasta iyo af kasta.

Aayadda afar iyo tobnaad, Maraykanku wuxuu khiyaaneeyaa “kuwa dhulka deggan isagoo adeegsanaya mucjisooyinkaas uu [Maraykanku] awood u lahaa inuu ku sameeyo bahalka hortiisa; isagoo ku leh kuwa dhulka deggan inay u sameeyaan bahalka suurad, kaas oo seef lagu dhaawacay, haddana noolaa.” Khiyaanada loo adeegsado in dunida lagu khiyaaneeyo iyadoo loo marayo Maraykanka waxaa lagu matalay dabkii samada ka soo degay ee ku xusan aayaddii ka horraysay. Dabka samada ka yimaadaa wuxuu dhaliyaa mucjisooyin uu Maraykanku u adeegsado inuu dunida ku amro inay dhisto dowlad caalami ah oo keliya, taas oo ka kooban isku darka kaniisadda iyo dawladda, iyadoo kaniisaddu ay gacanta ku hayso xiriirkaas.

Tani waa waxa uu matalayey xiriirka Axaab iyo Yesebeel markii Eliiyaah la kiciyey. Dagaalkii Eliiyaah ee Buur Karmel wuxuu rumoobay bilowgii Maraykanka intii lagu jiray dhaqdhaqaaqii malaa’igta kowaad laga bilaabo 1840 ilaa 1844, ujeeddaduna ahayd in la kala saaro nebiga runta ah ee Protestantism-ka iyo dhammaan nebiyada beenta ah ee Protestantism-ka.

Waxa mar kale la oofinayaa dhammaadka Maraykanka, intii lagu jiray tijaabada samaysanka suuradda bahalka oo bilaabatay Sebtembar 11, 2001, kuna dhammaanaysa sharciga Axadda ee dhowaan iman doona.

Dhammaystirka qumman ee Eliyaah wuxuu dhacayaa ka hor maalinta weyn oo laga cabsado ee Rabbiga, taas oo ah toddobada belaayo ee ugu dambaysa. Sidaas daraaddeed, Buur Karmel, Eliyaah, Axaab iyo Yezebeel waxaa lagu matalaa hawsha Maraykanka ee ku qasbaysa meeraha dunida inuu aqbalo dawlad hal-adduun ah oo Qaramada Midoobay ah taas oo Kaniisadda Katooligu ka taliso. Maraykanku falkaas wuxuu ku fuliyaa awooddiisa ciidan, xooggiisa dhaqaale, iyo isgaadhsiinta la musuqmaasuqay ee maankadabinta ah ee uu hago oo xukumo, taas oo lagu matalay waxa loo yaqaan “jidka weyn ee xogta” ee shabakadda caalamiga ah.

Aayadda shan iyo tobnaad waxaa naloo sheegay in “uu [Maraykanku] awood u lahaa inuu nolol siiyo ekaanta bahalka, si ekaanta bahalku ay u hadasho, oo weliba ay sababto in intii aan caabudin ekaanta bahalka la dilo.” Hanjabaadda dhimashada ee ka imanaysa awoodda ciidan ee Maraykanka, isaga oo markaas matalaya boqorka ugu sarreeya ee Qaramada Midoobay, ayaa awood siisa dawladda hal-aduunka ah ee Qaramada Midoobay inay hadasho. Ficilka hadalku waxa lagu fuliyaa awood sharci-dejin iyo garsoor. Laanta sharci-dejinta ee Qaramada Midoobay waxay ku taallaa New York, laanta garsoorkuna waxay ku taallaa The Hague, Netherlands. The Hague waxay matalaysaa Dunidii Hore, New York-na Dunida Cusub. Labadaba Maraykanka iyo Netherlands waxay leeyihiin taariikho hore oo ay kaga dhex muuqdeen iyagoo ah difaacayaal hormuud u ah xorriyadda iyo madaxbannaanida, hase yeeshee labaduba waxay ku dhammeeyaan taariikhdooda gaarka ah—iyagoo u hadlaya sida masduulaagii.

“Maaddaama Sabtigu uu noqday qodobka gaarka ah ee muranka ka taagan dunida Masiixiyadda oo dhan, iyo maaddaama maamullada diimeed iyo kuwa madaniga ahi ay isu bahaysteen inay dhaqangeliyaan dhawrista Axadda, diidmada joogtada ah ee koox yar oo tiro ahaan laga badan yahay ay u diiddan yihiin inay u hoggaansamaan dalabka dadweynaha waxay ka dhigi doontaa kuwo nacayb caalami ah lagu beegsado.... ugu dambayntiina waxaa la soo saari doonaa amar ka gees ah kuwa quduus ka dhiga Sabtida amarka afraad, iyadoo lagu cambaareynayo inay mudan yihiin ciqaabta ugu daran, laguna siinayo dadka xorriyad ay, wakhti cayiman dabadeed, ku dilaan. Kaatooligga Rooma ee Dunidii Hore iyo Protestantnimada riddowday ee Dunida Cusubba waxay mari doonaan jid la mid ah oo ka gees ah kuwa maamuusa dhammaan amarrada Ilaah.”

“Dadka Ilaah markaas waxaa lagu tuuri doonaa muuqaaladaas silica iyo cidhiidhiga ah ee nebigu ku tilmaamay wakhtigii dhibaataada Yacquub.” Murankii Weynaa, 615, 616.

Aayadda lix iyo tobnaad iyo toddoba iyo tobnaad, ka dib markii sanamkii bahalka la taagay oo la siiyey awood uu ku hadlo, “[Maraykanku] wuxuu ka dhigayaa dhammaan, kuwa yaryar iyo kuwa waaweynba, kuwa taajiriinta ah iyo kuwa saboolka ah, kuwa xorta ah iyo kuwa addoommada ah, inay calaamad ku qaataan gacantooda midig ama fooddooda: si aan ninna u iibsanaa ama u iibin karin, kan haysta calaamadda mooyaane, ama magaca bahalka, ama tirada magiciisa.”

Samaysanka suuradda bahalka waa imtixaanka ka horreeya imtixaanka calaamadda bahalka. Haddii aynaan ka gudbin imtixaanka uu metelo samaysanka suuradda bahalka, waxaynu ku dhici doonaa imtixaanka calaamadda bahalka. Waa laba imtixaan oo kala duwan, waana laba nooc oo imtixaan ah oo kala duwan.

Samaysanka suuradda bahalka oo bilaabatay Sebtembar 11, 2001, waa digniinta nebiyadeed ee muujinaysa in xidhitaanka nimcadu uu ku dhow yahay inuu dhaco. Waa farriinta Eliiyaah ee aqoonsanaysa in Buur Karmel ay ka muuqato cirifka dhow, iyo in dadka Ilaah ay u baahan yihiin inay habsadaan saliidda dabeecadda, saliidda Ruuxa Quduuska ah, iyo saliidda farriinta Qaylada Saqda-dhexe ka hor inta aan baaqa ugu dambeeya la jeedin. Waxay u baahan yihiin inay toosaan, si marka Eliiyaah uu weydiyo, “Ilaa goormaad laba ra’yi dhexdooda ku kala liicaysaan?”—aysan hadal la’aan u noqon; waayo, hadal la’aan inay markaas noqdaan waa inay helaan astaanta bahalka. Imtixaanka suuradda bahalku wuxuu metelaa hawsha fahamka farriinta ku dhawaaqaysa xidhitaanka xukunka, sida ay farriintii Milleriyiintu ugu dhawaaqday furitaanka xukunka.

Imtixaanka calaamadda bahalka kuma jiro doorasho, waayo ma laha wax qayb ah oo ka mid ah wakhtiga tijaabada. Waa hal dhibic oo wakhti ah, ee ma aha muddo wakhti ah. Waa dhibaato culus, sidaas darteedna waa imtixaan kala sooc ah oo muujin doona dabeecadda reer binu Israa’iil ee Axaab ugu yeedhay Buur Karmel xilligii sharciga Axadda. Markaasay waxay muujin doonaan dabeecaddii ay horay u sameysteen muddadii wakhtiga ee ka horraysay, taas oo si nebiyaysan loogu yeedhay imtixaanka sawirka bahalka.

Sidaas daraaddeed (sida Ruuxa Quduuska ahi u leeyahay, Maanta haddaydaan codkiisa maqli doonin, Qalbiyadiinna ha adkaynina, sidii xanaaqii lagu kiciyey oo kale, maalintii jirraabadda ee cidlada; markii awowayaashiin i jirraabeen, i tijaabiyeen, oo afartan sannadood

shuqulladaydii arkeen. Sidaas daraaddeed ayaan qarnigaas uga caloolxumaaday, oo idhi, Had iyo goor qalbigooda ayay ku ambadaan; jidadkaygana ma ay aqoon. Sidaas daraaddeed ayaan anigoo cadhaysan ku dhaartay, Nasashadayda ma geli doonaan.) Digtoonaada, walaalayaalow, inaan midkiinna laga helin qalbi shar leh oo aan rumaysad lahayn, oo Ilaaha nool laga weecdo. Laakiin maalin walba isdhiirrigeliya, intii lagu magacaabo Maanta; yaan midkiinna lagu adkayn khiyaanada dembiga. Waayo, waxaynu noqonnay kuwa Masiixa wax la qaybsada, haddaynu bilowgii kalsoonaanteenna ku adkaysanno ilaa dhammaadka; intii la leeyahay, Maanta haddaydaan codkiisa maqli doonin, qalbiyadiinna ha adkaynina, sidii xanaaqii lagu kiciyey oo kale. Cibraaniyada 3:7–15.